

Az ifjúságsegítő képzés interprofesszionális fejlesztése TÁMOP-5.4.4-09/2-C-2009-0002

Horváth Ágnes

Ifjúságsegítő képzés a közeli és a távoli jövőben...

Az Új Ifjúsági Szemle 29. számában több cikk is foglalkozott az ifjúságsegítő képzés megújításának lehetséges módozataival, szintjeivel.¹ A tanulmányok az érintettek körében végzett kutatás, valamint az ifjúsági munka különböző területeihez szükséges szakemberigény, szakmai felkészültség tükrében vizsgálják, és tárják a szakma nyilvánossága elé a jelenlegi kibocsátás problematikáját.

Az ifjúságsegítő képzés rövid- és hosszabb távú alakulása (alakítása) szempontjából jelen dolgozatban az alábbi alapvetéseket tartom a legfontosabbnak:

- Tucatnyi helyen folyik ifjúságsegítő képzés, viszonylag nagyszámú kibocsátással, ugyanakkor a végzetek foglalkoztatása megoldatlan;
- A jelenlegi jogszabályokban egyáltalán nem szerepel az „ifjúságsegítő”, mint lehetséges munka- és feladatkör, holott már önálló FEOR számmal rendelkező foglalkozás;
- Mindeddig az ifjúsági munka hivatalos dokumentumaiban sem szerepelt egyértelműen az ifjúságsegítő szakképzettség mint foglalkoztatási feltétel, az Ifjúsági Szolgáltatók Országos Szövetségének Szakmai – Etikai Kódexe viszont már egyértelműen megnevezi az ifjúságsegítő képzettséget felsőfokú és OKJ-s szinten egyaránt.² (A korábbi dokumentumban csak az ifjúságsegítői szakmai tapasztalat szerepelt követelményként.)

A szakmai feladatok szintje, jellege meghatározza a képzés alapvető tartalmi elemeit, az elméleti alapot és a gyakorlati felkészítés arányát, a szakképesítést szerzett ifjúságsegítők tudásszintjét, kompetencia-készletét és attitűdjét. Az absztrakció és a reflexió mértéke és mélysége pedig a szükséges és lehetséges képzési szint(ke)t is körülhatárolja. Ahogy a szakma spektruma a közvetlen szolgáltató és segítő feladatoktól ível az ifjúságpolitikai elemzés és tervezés szintjéig, úgy épülhetne ki a szakmai képzés a jelenlegi és a jövőben várható struktúra kereteiben. (Jelenleg felsőfokú szakképzésben és szakirányú továbbképzés keretében lehet ifjúságsegítő, illetve ifjúsági szakértő képesítést szerezni, az önálló diplomát adó BA, MA szint hiányzik.) (Nagy, 2010)

E sorok írója az új OKJ bevezetése óta már második alkalommal foglalkozik a 2008-ban kiadott ifjúságsegítő felsőfokú szakképzés szakmai és vizsgakövetelményeinek módosításával, ami az első kibocsátást jelentő moduláris vizsgáztatás tükrében inkább formai egyszerűsítést, mintsem mélyebb tartalmi változtatást jelentene.³

Belátható időn belül azonban újabb, ezúttal strukturális változásra (változtatásra) lesz szükség, ugyanis az új felsőoktatási törvény egyértelműen a felsőoktatás hatáskörébe utalja az 55-ös szintű OKJ-s képzéseket, így az ifjúságsegítő felsőfokú szakképzést is, megszüntetve a moduláris rendszerű szakképzésekre általánosan jellemző, merev képzési és vizsgáztatási előírásokat. Az ún. felsőoktatási szakképzésekre is a képzési és kimeneti követelmények kidolgozása és rendeleti közzététele lesz a jellemző, a képző – ezúttal kizárólag felsőoktatási – intézmények a KKK alapján készítik el saját képzési programjukat, amelyet akkreditáltatniuk kell a később megjelenő jogszabálynak megfelelően.

A felsőoktatási szakképzés – előny vagy hátrány

Mit jelent a fent említett változás a képzés szempontjából?

- A képzési és kimeneti követelmények eleve elvontabb, tágabb horizonton fogják meghatározni a szakmai követelményeket, nem kapcsolódnak közvetlenül azokhoz a feladatprofilokhoz, amelyek a moduláris rendszerű szakképzésnél a kiindulópontot jelentették.
- A képző intézmények – a felsőoktatási autonómia jegyében – szabadabb módon fogják kialakítani képzési profiljukat, tehát az ifjúságsegítő képzés az eddiginél is erősebben leképezheti a szakgazda intézmény vagy tanszék alaptevékenységét (pedagógus, vagy szociális képzési terület, andragógia, szabadidő-szervezés stb.).
- Az intézmények feltételezhetően maguk fogják meghatározni a vizsgáztatás módját (alapvizsga, szakmai vizsga, gyakorlat), tartalmát, amit legfeljebb az akkreditáció során egységesíthet valamely erre hivatott testület.
- A vizsgáztatásnál valószínűleg csak egy külső szakértő jelenléte lesz kötelező (ahogy ez a felsőoktatás egyéb szintjein is jellemző), tehát megszűnik a kamarai (szakmai szervezeti) képviselő.
- A kamarák (szakmai szervezetek) viszont döntő szerepet kapnak abban, hogy megfogalmazzák képzési igényeiket: hol, milyen szinten, milyen képzettségű (végzettségű) szakemberekre van szükség...
- Elengedhetlenné válik, hogy a DPR és alumni tevékenység a felsőoktatási szakképzés területére is kiterjedjen, mert nélküle sem az intézmény, sem a szakma nem képes nyomon követni a végzettek munkaerőpiaci esélyeit, karrierjét.⁴
- Egyelőre bizonytalan, hogy a felsőoktatási szakképzésben szakképesítést szerző hallgatók milyen oklevelet kapnak tanulmányaik befejezésekor, s ez milyen munkakörök betöltésére jogosítja fel őket.

Az említett tényezők előrevetítik, hogy az eddigieknél is komolyabb különbségek várhatók a képzés szerkezetében, tartalmában az egyes intézmények programjai között. Ahol sikerül a szakma képviselőivel kiegészíteni a képzők körét, ahol olyan gyakorlati helyeket tudnak bevonni a szakmai gyakorlatok megtervezésébe és megvalósításába, akik/amelyek az ifjúsági szakma elismert képviselői, intézményei, szervezetei, ott a szakma számára megfelelő felkészültséggel rendelkező ifjúságsegítőket fognak képezni. Ahol mindezek a feltételek csak korlátozottan, vagy egyáltalán nem állnak rendelkezésre, ott vagy megszűnik a képzés, vagy szakmailag megkérdőjelezhető színvonalon fog működni.

Egyelőre teljes a bizonytalanság az akkreditáció tekintetében. Nem tudni, hogy milyen összetételű bizottságok fognak dönteni a felsőoktatási szakképzések képzési és kimeneti követelményeinek elfogadásáról, valamint az ezek alapján kidolgozott felsőoktatási képzési programokról. A szakmai lobbis – ha létezik ilyen vagy rövid időn belül felállítható – azért küzdhetne, hogy szerepe legyen a program (és képzőhely) akkreditációjában. Ennek a folyamatnak a részeként a gyakorlóléhelyek megnevezése, esetleg a szerződések előzetes felmutatása legyen a feltétele a szakképzés elindításának. A várhatóan szűkülő hallgatói létszám miatt sem engedheti meg az ifjúsági szakma, hogy netán visszalépés történjen a szakmai felkészítés minősége tekintetében.

A felsőoktatási szakképzés várható alakulásáról szóló 2011. december 1-jei konferencián⁵ is felmerült a valós felsőoktatási végzettség (BA) nélküli szakképzettség problémája. A mai munkáltatói gyakorlat (és annak jogszabályi háttere) inkább a végzettség szerinti követelményeket fogalmazza meg, s kevésbé koncentrálna a szakképzettségre. Ezen a helyzeten hivatott segíteni a minisztérium álláspontja szerint az új ISCED osztályozási rendszer, amely tovább osztja a felsőfokú (tertiary level) képzettségi szinteket, világosan elkülönítve a rövid ciklusú, a BA és az MA, majd PhD szinteket.⁶ A jelenleg egyeztetés előtt álló, de várhatóan 2013-ban bevezetésre kerülő, nyolc szintet megkülönböztető rendszer világos magyarázatot ad a felsőoktatási szakképzésnek megfelelő képesítésről, a képzés jellegéről, a továbblépés lehetőségeiről. Az általában két éves képzésre bemeneti (felvételi)

követelmény írható elő, moduláris rendszerű, de kredit-alapú, ami akár azt a célt is szolgálhatja, hogy a későbbi BA, MA szint gyakorlati megalapozásaként funkcionáljon.

Ez utóbbi lehetőség igen megfontolandó a leendő ifjúságsegítők képzése szempontjából: olyan szakemberek kerülhetnének az ifjúsági szakma magasabb képzettséget igénylő szintjeire (kutatók, tervezők, elemzők, döntés-előkészítő szakalkalmazottak), akik maguk is végigjárták a szakma grádicsait, és megmértették a gyakorlati terepeken is. A jól szervezett szakmai gyakorlatok (gyakorlati félév!?) szakmai tapasztalatként való elismertetése viszont a munkaerőpiaci esélyek egyértelmű növekedését vonja maga után. Ami kérdéses, hogy a felsőoktatási törvényhez kapcsolódó, később megjelenő jogszabály hogyan szabályozza részleteiben a felsőoktatási szakképzés bevezetését. Mindenesetre a szakmának fel kell készülnie arra, hogy 2013-tól teljesen új rendszer kezdődik:

- A szakmának el kell döntenie, hogy szüksége van-e a felsőoktatási szakképzésben képesítést szerző ifjúságsegítőkre;
- Az ifjúsági szakmának fel kell készülnie arra, hogy megkeresés esetén részt vállaljon a képzési és kimeneti követelmények véleményezésében, az akkreditációs folyamatban;
- Az ifjúsági szakmának és a képző intézményeknek közösen kell dönteniük arról, hogy az esetleges ifjúságsegítő felsőoktatási szakképzést mely szakterülethez sorolják... Jelenleg a szociális szakmacsoportba tartozik, korábban a pedagógusképzésnél volt, az indítás engedélyezése szempontjából a most hatályos jogszabály a pedagógusképzést és a társadalomtudományt jelöli meg.⁷ A már említett UNESCO dokumentum a „youth services” megjelölést alkalmazza a szociális szolgáltatások területén.
- A képző felsőoktatási intézményeknek el kell dönteniük, hogy képzési programjukba beiktatják-e a felsőoktatási szakképzés szintjét, ott milyen szakokat kívánnak indítani;
- A szakmának és a képzést felvállaló intézményeknek szorosan együttműködve kell állást foglalniuk a szakmai gyakorlat helyét, időtartamát és tartalmát illetően.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a felsőoktatási szakképzés kereteibe csak a jelenlegi 55 szintű szakképesítések kerülnek át, míg az 54-es szint megmarad a középiskolák által is indítható post-secondary képzésnek. Ez az ISCED 4-es szintet jelenti, míg a felsőoktatási szakképzés az ISCED 5-ös szintet. Ha a szakmai és a képző intézmények nem lépnek időben az ifjúságsegítő képzés felsőoktatási szintre emelése érdekében, akkor – ismerve a középiskolák e téren megmutatkozó rendkívüli aktivitását – a meglévő szakképzés némi egyszerűsítésével – akkreditálthatják az 54-es szinten is. Ez nyilvánvaló presztízsveszteséget okozna a képzés eddigi színvonalához képest. (Hiszen eddig a középiskolák csak egy felsőoktatási intézménnyel együttműködve indíthattak felsőfokú szakképzést.)

FSZ vagy BA – együtt vagy külön

Ha tovább vizsgáljuk a kérdéskört, akkor elgondolkodhatunk azon, hogy érdemes-e a felsőoktatási szakképzés szintjén elindítani és folytatni az ifjúságsegítők képzését, vagy inkább meg kellene célozni a BA szintet, ami komoly előrelépést jelenthetne a szakma elismertsége felé.

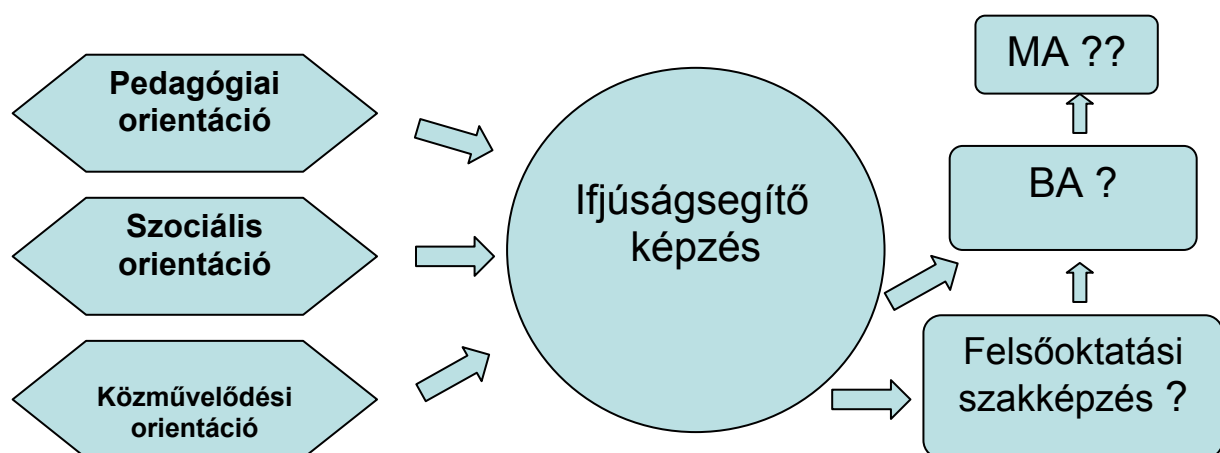
A már e fórumon is többször hivatkozott TÁMOP 5.4.4-09/2-C-2009-0002 „Az ifjúságsegítő képzés interprofesszionális fejlesztése” című projekt keretében megvalósuló tananyagfejlesztés, kutatás, képzés és egyéb szakértői munka eredményeként a BA képzés szakmai moduljában is hasznosítható tananyagok, képzési programok készülnek, így – összegezve a felsőfokú szakképzés és a rokon képzések tapasztalataival reális az esély egy szakmailag korrekt program kidolgozására. A képzési és kimeneti követelmények a képző felsőoktatási intézmények által célirányosan kialakított és működtetett konzorcium keretében kidolgozhatók, a szakma nyilatkozhat a képzés BA szinten történő indításának támogatásáról.

Ami kérdéses, az a mindenkori oktatáspolitikai állásfoglalása: vajon támogathatónak gondolnak-e egy újabb humán képzési területen indítandó alapképzést, megszerezhető-e ehhez az ágazati szakpolitika támogatása. Egyáltalán mely ágazati szegmens lenne adekvát az ifjúságsegítő BA képzés számára? Maradjon a szakindítás szempontjából az eddig besorolásnál, s legyen a pedagógusképzés és/vagy a társadalomtudományok képzési területének egy újabb szegmense, vagy a jelenlegi szakképzési struktúrának megfelelően maradjon a szociális területen. Bármelyik megoldás esetén könnyen sérülhet az ifjúsági szakma által elfogadott és hangoztatott horizontális szemlélet, hiszen éppen a képzési terület speciális akkreditációs követelményei miatt helyeződhetnek át a súlypontok egyik vagy másik ágazat területére.

Az ifjúsági munka sokrétűsége és sokszínűsége, a harmadlagos szocializációs terep, a szabadidő keretébe illeszkedő szolgáltatási, prevenciós és szervezési tevékenységek összetettsége ágazatokon átívelő, interdiszciplináris és interprofesszionális megközelítést igényelne, de ezzel a jelenlegi alapképzési struktúrában alig találkozunk, a mesterképzés szintjén is csak kivételes esetekben, a több egyetem által gondozott, közös szakoknál fordul elő. Holott az ifjúsági munka a nemformális tanulás módszereit (pedagógia) alkalmazva az egyéni és közösségi tanácsadás, a személyes kapcsolattartás (szociális munka) és a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló (közművelődés) programszervezés és animáció területeit is érinti, s akkor még nem beszéltünk a társadalmi részvételre való felkészítésről, az érdekvérvényesítésről és a társadalmi párbeszéd generálását szolgáló önkormányzati és civil szervezeti keretekben folyó ifjúsági tevékenységekről.

A 2008-ban bevezetett moduláris rendszerű felsőfokú szakképzés a feladatprofilokhoz igazodva a modulok elnevezésével is utalt a szakmai tevékenység sokoldalúságára, ez azonban – bármely képzési területre tartozzon is a felsőoktatási szakképzés vagy a BA képzés – a továbbiakban csak implicit módon fog megjelenni a szakmai modulon belüli tagoltságban. A képző intézmények, illetve a program-akkreditáció feladata és felelőssége lesz a követelmények olyan részletességű megfogalmazása (és teljesítése!), amely a fő képzési terület sajátosságaitól függetlenül érvényesíti a szakma elvárásait.

Érdemes azon is elgondolkodni, hogy a jelenlegi bizonytalan helyzetben milyen stratégia követése lenne a legcélravezetőbb: a már meglévő felsőfokú szakképzés adaptációjával, mintegy automatikusan megcélozni a felsőoktatási szakképzést, vagy egyből magasabb szintre emelni a képzést, és a BA szintet létesíteni, majd indítani. Az előbbi biztosabbnak tűnik, de lehet, hogy veszélyezteti a BA szint elfogadtatását. Az utóbbi kockázatosabb, és a felsőoktatási szakképzés kihagyásával esetleg a képzés egészének elvesztéséhez vezet. Az MA szint mindenképpen egy következő lépés, még akkor is, ha már létezik ifjúsági szakértő képzés szakirányú továbbképzésként, illetve folyik egy gyermek- és ifjúsáspolitikai MA szintű képzés (szakirány) kidolgozása, ugyancsak a TÁMOP 5.4.4. konstrukció támogatásával.⁸

Ha a szakmai igény úgy kívánja, – márpedig szakképzett, gyakorlati terepmunkásokra éppúgy szükség van, mint magasabban képzett szakértőkre, önkormányzati és civil szakemberekre – akkor mindkét szinten érdemes akkreditálni a képzési és kimeneti követelményeket, bízva a képző intézmények bölcsességében az indítási stratégiát illetően. Mivel belátható időn belül semmilyen információ nem várható a finanszírozott létszámokra vonatkozóan, borítékolható, hogy minden intézmény a számára gazdaságosabb képzési formát fogja megcélozni az indítás szempontjából.

Mivel a tervek szerint akár 120 kredit is beszámítható a felsőoktatási szakképzésből a magasabb szintű, garantáltan diplomát adó képzésekbe, érdemes mindkét szintben gondolkodni. A szakképzés gyakorlati tárgyait jól teljesítő, de az absztraktabb tantárgyi követelményekkel nehezebben megbirkózó hallgatók akár két év után megjelenhetnek az ifjúsági szolgáltatások intézményeiben, szervezeteiben. A következő szintre továbblépő hallgatók a szakirányú diploma révén felelősebb ifjúságügyi pozíciók betöltésére válnak alkalmassá. Ne feledjük, hogy a felsőoktatási szakképzés és a BA képzés egyaránt előírhat speciális felvételi követelményeket, tehát az ifjúságsegítő képzéssel kapcsolatos korábbi kutatásokban (Szemerszky, 2006, Horváth, 2009) többször hangoztatott, alacsony pontszámban is kifejeződő bekerülési szint, a célzott motiváció hiányosságai elvileg kiküszöbölhetők egy jól meghatározott bemeneti kritérium-rendszerrel (pl. pszichológiai alkalmasság, önkéntes ifjúsági munka stb.).

Egyelőre az is bizonytalan, hogy a BA szintről milyen beszámítási lehetőségek adódnak majd a felsőoktatási szakképzés irányába. Ugyanis arra is érdemes felkészülni, hogy a mégoly gondos bemeneti feltételek mellett is adódhat olyan helyzet, hogy néhány, a gyakorlati felkészülés terén kiváló teljesítményt nyújtó hallgató kudarcot vall a BA szint elméleti követelményeinek abszolválásánál. Nekik kínálna lehetőséget egy alacsonyabb szintű, kifejezetten a gyakorlati felkészülést célzó, szakképzettséget adó kimenet, adott esetben az ifjúságsegítő felsőoktatási szakképzés. Az ifjúság szakmai térben elképzelt foglalkozások közül (Nagy, 2010) a felsőoktatási szakképzés keretében végzett ifjúságsegítők ifjúsági munkásként, a BA szinten végzettek ifjúsági vezetőként, ifjúsági referensként foglalkoztathatók, míg a majdani MA szint az ifjúságpolitikus, az ifjúsági szakértő (kutató) foglalkozás betöltésére jogosít.

Mindezek alátámasztják azt a hipotézist, hogy mind a képzés, mind a szakmai igények oldaláról célszerű a több kimenetet, differenciált képzési szinteket kínáló struktúra előkészítése, kidolgozása, és – a jogszabályi környezet alakulásától függő – megvalósítása.

Kikből lesznek ifjúságsegítők?

A várható képzési struktúra, a képző intézmények és a foglalkoztatási igények szempontjából tett rövid áttekintés után nem érdektelen végiggondolni, hogy milyen stratégia várható a potenciális felvételizők részéről a 2013-tól életbe lépő változások hatására.

A bemeneti követelmények szigorítása, az erősen visszafogott államilag finanszírozott felsőoktatási létszám minden bizonnyal csökkenteni fogja a felvételizők és a felsőoktatási képzésbe bekerülők számát. Aki viszont mindenképpen be akar kerülni a felsőoktatásba, elsősorban a képzettséget és végzettséget is adó, tehát BA vagy annál magasabb szintű, diplomás képzésre koncentrál. A szűkebb felvételi keresztmetszet azonban csak a legjobbaknak engedi meg a diplomás képzésekre való bejutást, így elképzelhető, hogy második esélyként szívesen fogadja a felsőoktatási szakképzés lehetőségét – pláne, hogy akár a teljes képzés során megszerzett kreditjei beszámíthatók a következő szintre. Ez a tendencia egyébként már jelenleg is jellemző, hiszen az ifjúságsegítő felsőfokú szakképzést végzett hallgatók közül többen is a továbblépés reményében folytatják tanulmányaikat.

Az egyéni karrier-utak szempontjából döntő tényező, hogy milyen elhelyezkedési esélyei vannak az egy-egy felsőoktatási szakon végzett szakembereknek. Alapvető fontosságú tehát, – s ezzel visszakanyarodtunk a dolgozat elején jelzett kérdéskörhöz, – hogy milyen lehetőséget kínál a szakma, a szakma intézményi, szervezeti rendszere a szakképzett ifjúságsegítőknek. Ha továbbra is azt tapasztalják, hogy bizonyos területeken

(önkormányzat, szociális segítő intézmények, szervezetek, közoktatási, közművelődési intézmények, média stb.), teljes értetlenség övezi az ifjúsági munkát, az érintett munkáltatóknak fogalmuk sincs az ifjúságsegítő felkészültségéről, kompetenciáiról, akkor érthetően megkérdőjelezzük a képzés létjogosultságát. Ha a vonatkozó jogszabályok, egyes szakmai előírások továbbra sem vesznek tudomást az ifjúságsegítő foglalkozás létéről, a lehetséges betölthető munkakörök feladatrendszeréről, akkor ne csodálkozzunk, ha még évek múlva is „képződnek” az ifjúságsegítők, és ifjúságsegítői feladatokat látnak el a szakirányú képzettséggel nem rendelkező, de esetleg diplomás munkavállalók.

A szakmává válás tehát nem csupán képzési programok végiggondolását, kidolgozását és ilyen-olyan minőségű megvalósítását jelenti, hanem komoly lobbitevékenységet is igényel, hogy a már kiharcolt FEOR, és a már meglévő, működő, és talán továbbvihető szakképzés érdekében a vonatkozó jogszabályokban is szerepeljenek az ifjúságsegítő szakképesítéssel betölthető munkakörök, illetve az egyes munkaköröknél az ifjúságsegítő szakképesítés is jelenjen meg, mint elvárható követelmény.

Mindez azonban csak szűk munkáltatói, munkavállalói réteget érinthet, s nem oldja meg azt a problémát, hogy a szélesebb közvélemény számára érthetővé és vonzóvá tegye az ifjúsági szakmát, az abban foglalt célokat és feladatokat, a szakma által kínált és igényelt foglalkozásokat, felkészültségi szinteket.

A szakmai elvárások világos, nyilvános és konszenzuson alapuló megfogalmazása nélkül nem sikerülhet az új képzési struktúra hivatalos elfogadtatása (akkreditáció, minisztériumi állásfoglalás), nem válnak érdekeltté a felsőoktatási intézmények a képzések létesítése és indítása irányába, és nem lesznek olyan jó képességű és motivált fiatalok, akikből a jövő ifjúságsegítőit kiképezhetnék az intézmények.

Fontos lenne a médiaháttér biztosítása is, hiszen sok esetben úgy jelentkeznek a fiatalok az ifjúságsegítő képzésre, hogy igazából nem tudják, hogy milyen feladatokra, milyen tevékenységekre számítsanak a szakképzettség birtokában, illetve milyen tartalmak jelennek majd meg a képzés folyamán. Még ha az alapvető cél sok esetben csak a felsőoktatásba való bekerülés, akkor is ildomos lenne a körültekintő tájékozódás.

Mint az eddigiekből látható, a szakma, a képzés, a képzőhely és a foglalkoztatás ismét egy sokváltozós függvény kelepcejében lavírozva határozhatja meg önmagát, de nem kell a nulláról indulnia. Az eddigi kutatások, TÁMOP fejlesztések, a több éves képzési, vizsgáztatási tapasztalat, a lehetséges foglalkoztatás feltérképezése mind olyan tényezők, amelyek támpontokat adnak a továbblépésre, legyen szó FSZ vagy BA, majd MA kimenetről. Az intézmények közötti együttműködés, – akár konzorciumi szinten is – biztosítható, a szakma egyre világosabb elvárásokat fogalmaz meg a képzéssel kapcsolatban, a kormányzati szándék az új képzési struktúra irányába lassan egyértelművé válik, tehát érdemes belevágni a 2013-tól várható feladatok előkészítésébe.

¹ Székely Levente – Nagy Ádám: A szakmává válás útján; Nagy Ádám: Ifjúsági szakemberek és szerepek – egy lehetséges képzési rendszer alapjai. In: Új Ifjúsági Szemle, VIII. évfolyam 4.szám

² Ifjúsági Szolgáltatók Országos Szövetségének Szakmai – Etikai Kódexe, 2011, 4. oldal.

³ Az előző, 2009. évi módosítást a felsőfokú szakképzésekre általánosan érvényes gyakorlati óraszámok érvényesítése érdekében történt, míg a mostani egyes modulok összevonásával és a vizsgarészek számának csökkentésével egyszerűsítette a szakmai követelmények teljesítését, valamint érvényesítette az önálló FEOR besorolás megjelentetését.

⁴ DPR = Diplomás pályakövetési Rendszer, jelenleg is működik a felsőoktatásban, de a legtöbb intézményben nem terjed ki a felsőfokú szakképzésben végzettekre.

⁵ AIFSZ Kollégium: "A felsőfokú/felsőoktatási szakképzés múltja, jelene, jövője" – konferencia, 2011. december 1., Budapest

⁶ ISCED 2011: Current Status and next steps. Expert Group meeting on International economic and social classifications New York, 18-20 May 2011. UNESCO Institute for Statistics
http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/UNESCO_GC_36C-19_ISCED_EN.pdf

⁷ 6. számú melléklet a 79/2006. (IV. 5.) Korm. Rendelethez: A felsőfokú szakképzésnek a szakképzés indítása szempontjából megfelelő képzési területek, szakok.

⁸ Debreceni Egyetem: szociálpolitika (MA) szakon belül gyermek- és ifjúságpolitikai szakirány a TÁMOP-5.4.4-09/2-C-2009-0005 projekt támogatásával.
<http://szocetanszek.unideb.hu/tart/palyazat/GyermekEsIfjusagpolitika/Info.html>

Irodalom

Székely Levente – Nagy Ádám: A szakmává válás útján; In: Új Ifjúsági Szemle, VIII. évfolyam 4.szám, 2010, tél
Nagy Ádám: Ifjúsági szakemberek és szerepek – egy lehetséges képzési rendszer alapjai. In: Új Ifjúsági Szemle, VIII. évfolyam 4.szám, 2010 tél
Horváth Ágnes: Az ifjúságsegítő felsőfokú szakképzés ajánlott központi programja. In: Új Ifjúsági Szemle, VI. évfolyam 4. sz. 2008. tél, 57-70.p.
Szemerszki Marianna (2006): *Ifjúságsegítő képzés a felsőoktatásban*. Felsőoktatási Kutatóintézet, Budapest, 2006.

A tanulmány az Új Ifjúsági Szemle 33. számában jelent meg, közreadása a szerkesztők tudtával és beleegyezésével történik, szűkebb szakmai körben.